

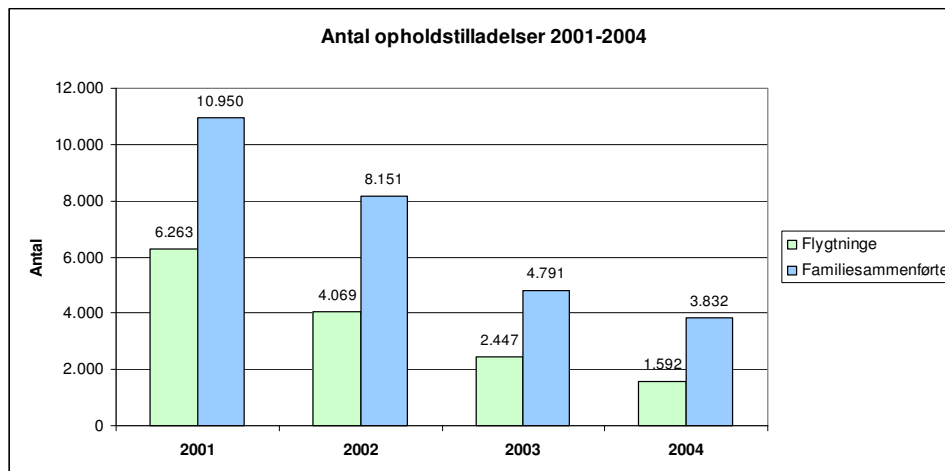
1. Indledning - problemer og udfordringer

Det er regeringens klare mål, at integrationen skal forbedres. Der skal være almindelig tilslutning til samfundets grundværdier som demokrati og ligestilling mellem kønnene. Flere indvandrere skal i arbejde, de unge indvandrere og efterkommere skal have en uddannelse i samme omfang som danske unge, og der skal gøres op med ghettoiseringen.

Det er uacceptabelt, at så mange indvandrere og efterkommere fortsat lever på kanten af samfundet - med en ringe tilknytning til arbejdsmarkedet og et markant ringere uddannelsesniveau end den øvrige befolkning. Det er helt uholdbart, at en stor gruppe borgere lever isoleret - og ofte også i isolerede boligområder - fra det øvrige samfund. Regeringen vil arbejde målrettet for, at udlændinge bliver en aktiv ressource i det danske samfund. Det har samfundet brug for. Og det skylder vi vores nye medborgere.

Regeringens faste og fair udlændingepolitik har skabt bedre balance i indvandringen. I dag kommer der langt flere udlændinge til Danmark for at arbejde eller studere end for at søge asyl eller familiesammenføring. Med indførelsen af 24 års-reglen har regeringen taget kampen op mod ægteskabsmønstre, som i mange tilfælde forhindrer de unge i at tage en uddannelse og komme ud på arbejdsmarkedet. Samtidig har regeringen gennem sin udlændinge- og integrationspolitik styrket princippet om selvforsørgelse.

Den faste og fair udlændingepolitik har skabt en solid basis for en vellykket integrationsindsats. Derfor vil regeringen fastholde denne kurs.

Regeringen har allerede sat ind bl.a. med reformer af integrationsloven og danskuddannelsesloven. Men udfordringen er stadig stor. Det tager mere end tre år at rette op på næsten et årtis misforstået laden-stå-til-hensyn. For eksempel står omkring halvdelen af indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande fortsat uden for arbejdsstyrken. For resten af befolkningen gæl-

Siden 2001 er beskæftigelsen blandt indvandrere og efterkommere øget med over 14.000, men den samlede beskæftigelsesfrekvens - det vil sige andelen, der er i arbejde - har været stabil.

Der er især en lav beskæftigelsesgrad for kvinderne. Blandt indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande er 40 pct. af kvinderne i arbejde mod 73 pct. blandt danske kvinder.

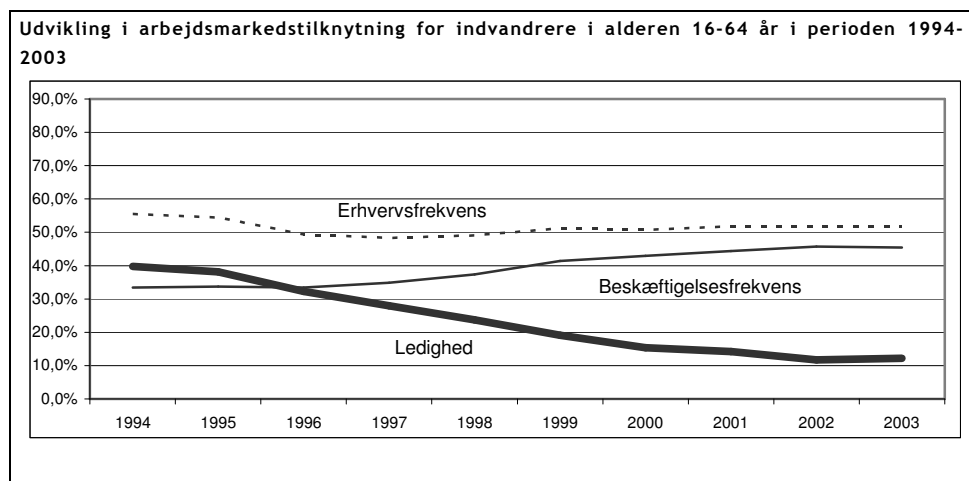
Indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande, 16-64-år	2001	2002	2003	2004
Antal indvandrere og efterkommere i arbejde	81.284	89.145	92.917	95.850
Registrerede ledige	12.753	11.298	12.251	16.618
Personer uden for arbejdsstyrken	83.990	89.388	94.400	94.343
Det samlede antal indvandrere og efterkommere mellem 16 og 64 år	178.027	189.831	199.568	206.811
Beskæftigelsesfrekvens	46%	47%	47%	46%

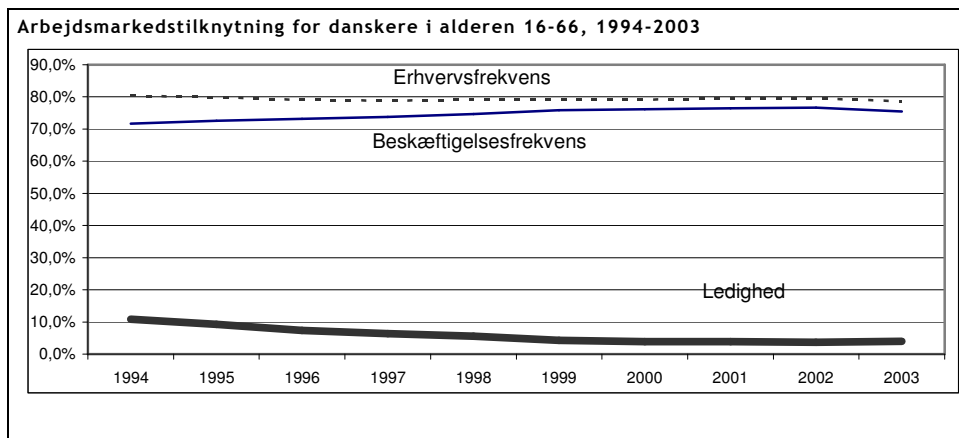
Kilde: Danmarks Statistikbank, RAS111, særkørsel fra Danmarks Statistik, og Integrationsministeriets udlændingedatabase, Udd6b.

der det kun hver femte.

Regeringen vil nu sikre, at alle får en ny chance.

Regeringens mål om, at op til 25.000 flere indvandrere og efterkommere er i arbejde i 2010, er ambitiøst. Men det er også et vigtigt mål. Vi har ikke råd til - hverken samfundsøkonomisk eller menneskeligt - at lade en så stor gruppe mennesker stå i udkanten af samfundet. Og vi må sikre, at samfundet ikke taber en stor gruppe unge, som ellers kunne være en vigtig ressource for fremtidens Danmark. Skal indvandreres og efterkommeres arbejdsmarkedsintegration forbedres på lidt længere sigt, er det nemlig afgørende, at børnene og de unge får en god skolegang og en god uddannelse. Regeringen vil styrke indsatsen for at støtte børnene i skoleforløbet, ligesom der skal være flere muligheder for unge mellem 15 og 17 år, der har forladt skolen. Og endelig skal incitamentet til at gå i gang med en uddannelse - i stedet for at modtage kontanthjælp - forbedres. Uddannelse er ikke blot vigtig for de unges muligheder for at komme ind på arbejdsmarkedet. Det er også en forudsætning for, at de i fremtiden kan deltage som aktive medborgere i sociale og demokratiske sammenhænge. Og for at de kan forstå og tilslutte sig det samfund og det fællesskab, som de er en del af. Regeringens tiltag på uddannelsesområdet skal derfor ses i sammenhæng med indsatsen for at forebygge og bekæmpe ekstremisme og kriminalitet. Det samme gælder den fortsatte indsats for at modvirke ghettoisering, der udgør en væsentlig barriere for integration i det sociale liv, i uddannelsessystemet og på arbejdsmarkedet.

Kilde: Ras111 www.statistikbanken.dk, Udd22 Udlændingedatabasen i Danmarks statistik og egne beregninger.

Anm.: Til figuren er der brugt tal fra Ras111, som først starter i 1997, tallene er for personer 16-66 år, hvor tallene fra Udlændinge databasen er fra 16-64 år.

Regeringen fremlægger nu en række forslag, der vil styrke integrationsindsatsen yderligere. Ved at give tilbud - og ved at stille krav. Der er ikke tale om isolerede tiltag, men om hovedelementer i en langsigtet proces. Initiativerne tager afsæt i de mål for integrationen, som regeringen opstiller i regeringsgrundlaget 'Nye mål fra februar 2005, og bygger videre på de omfattende reformer på integrationsområdet, som regeringen fik gennemført i perioden 2001 - 2005.

Regeringen vil styrke den aktive integrationsindsats; en øget indsats som på kort sigt medfører merudgifter, men på sigt vil være en god investering i fremtiden - både menneskeligt og økonomisk. Alle langvarige modtagere af kontanthjælp skal have deres sag gennemgået på ny og have de nødvendige tilbud. Regeringen vil over en treårig periode afsætte knap 600 mio. kr. hertil.

Med dette udspil vurderes op mod 10.000 flere at komme i beskæftigelse.

Hovedparten af initiativerne i regeringens integrationsplan omfatter alle borgere. Men de sigter først og fremmest mod at forbedre flygtninges, indvandreteres og efterkommeres muligheder for en god og hurtig integration i samfundet. Forslagene tager udgangspunkt i den viden, vi har nu, om de særlige problemer

og barrierer, som indvandrere og efterkommere støder på i uddannelsessystemet, på arbejdsmarkedet, i boligområderne m.m.

Med integrationsplanen lægger regeringen derfor op til en særdeles fokuseret indsats, hvor der sættes ind præcis dér, hvor der er et problem, en barriere eller et behov. Der skal tilvejebringes tilbud, der tager højde for de særlige forudsætninger og behov, som mange indvandrere og efterkommere har, og som dermed skal give dem en reel mulighed for at deltage og få del i samfundets vækst og velfærd på lige fod med andre. Samtidig er der en forventning om, at disse muligheder udnyttes fuldt ud.

Integration er ikke en opgave, der alene kan klares ved lovgivning eller en indsats fra det offentlige. En vellykket integration forudsætter, at alle tager et medansvar. Regeringen vil derfor holde fast i, at den enkelte indvandrers selvfølgelig mødes med samme krav og forventninger som andre borgere i Danmark. Men også kolleger, arbejdsgivere, fagforeninger og det frivillige foreningsliv kan spille en vigtig rolle.

Og så skal ikke mindst kommunernes integrationsindsats skal også forbedres. Nogle kommuner gør en god integrationsindsats, mens andre kommuner kan gøre det langt bedre. Derfor skal refusionssystemet ændres, så der er en klar sammenhæng mellem tilskud og refusioner og kommunernes indsats og resultater. I det hele taget skal den offentlige sektor gå foran, når det gælder om at forbedre integrationsindsatsen, og regeringen opstiller nu mere ambitiøse måltal for ansættelse af medarbejdere med anden etnisk baggrund end dansk på de statslige arbejdspladser. Og endelig skal arbejdsmarkedets parter og uddannelsesinstitutioner fortsat inddrages som aktive medspillere. Regeringen vil derfor tage initiativ til debat og drøftelser med blandt andet arbejdsmarkedets parter om udvikling af særligt målrettede jobforløb, øget anvendelse af de eksisterende muligheder for indslusningsløb m.v.

Endvidere vil Programbestyrelsen, som er nedsat i medfør af regeringens ghettostrategi, fortsat følge udviklingen i de enkelte udsatte boligområder og vil i den forbindelse vurdere behovet og mulighederne for yderligere initiativer.

2. Det vil regeringen

2.1. Garanti for relevante uddannelses tilbud til alle unge

En stor del af de unge med anden etnisk baggrund end dansk ønsker - som alle andre unge - en uddannelse for dermed senere at kunne få et arbejde og i det hele taget få flere valgmuligheder i livet. Men der er stadig alt for få, der gennemfører en uddannelse, ligesom deres arbejdsmarkedstilknytning - og de fremtidige udsigter hertil - stadig er dårlige sammenlignet med danske unge.

Det er uholdbart. Regeringen vil derfor nu sætte yderligere fokus og rette op på misforholdet mellem på den ene side de unges motivation og fremtidsforventninger og på den anden side de uddannelses- og beskæftigelsesmuligheder, der rent faktisk tegner sig for dem på nuværende tidspunkt.

Ingen unge bør forlade folkeskolen til ingenting og begynde deres voksne liv på kontanthjælp. Alle unge skal i gang med en uddannelse og have et job. Unge, som ikke får en uddannelse, har en væsentlig større risiko for at blive arbejdsløse og for i det hele taget at få et voksenliv på kanten af arbejdsmarkedet. Vi ved også, at uddannelse er vejen frem, hvis vi skal bryde den negative sociale arv og på længere sigt løfte beskæftigelsesniveauet for indvandrere og efterkommere. Derfor skal alle unge have garanti for et relevant tilbud om en uddannelsesplads, der passer til deres forudsætninger og kvalifikationer. Til gengæld skal de 18 - 25 årige ikke kunne få kontanthjælp, hvis der er oplagte uddannelsesmuligheder for dem.

Hvor går det galt, og hvad går galt?

Det fremgår af Tænk tankens rapport fra januar 2005, at en række faktorer - ofte flere samtidig - har betydning for, hvordan børn og unge med anden etnisk baggrund end dansk klarer sig socialt, i uddannelsessystemet og senere i livet på arbejdsmarkedet:

- **Familiebaggrund:** Forældrenes kendskab til det danske skolesystem - og deres egen uddannelsesbaggrund og arbejdsmarkedstilnytning:
  - Børn, der kommer fra familier, hvor forældrene er på overførselsindkomst, og som har en svag kontakt til det danske samfund (de isolerede børn), klarer sig dårligst i skolen og uddannelsessystemet.
  - Børnenes sociale og kulturelle isolation forstærkes, hvis de bor i socialt udsatte boligområder, hvor der er en høj andel af indvandrere og flygtninge.
- **Sociale og sproglige forudsætninger:** Børn og unge, hvis forældre er veludannede, og som har et stærkt socialt netværk på tværs af etniske grupper, klarer sig generelt godt:
  - De har gode sproglige forudsætninger.
  - De har et godt kendskab til det danske uddannelsessystem og dets krav og muligheder.
  - De har en bred social omgangskreds, der inspirerer til et alsidigt uddannelsesvalg.
- **Sociale og faglige netværk på uddannelsesinstitutionerne:**
  - Manglende tilknytning til uddannelsesstedet og klassekammerater øger risikoen for, at de unge falder fra.
  - Unge, der siden barndommen har haft et dansk netværk, har nemmere ved at etablere kontakt til klassekammeraterne på ungdomsuddannelserne.
- **Praktikpladser:** Manglende praktikpladser er en væsentlig årsag til, at unge med anden etnisk baggrund - såvel de isolerede som de velfungerende - falder fra de erhvervsrettede uddannelser.

Kilde: Tænk tanken. Udlændinges vej gennem uddannelsessystemet, Juni 2004

Årsager til stort frafald blandt tyrkere i uddannelsessystemet

- Sprogproblemer
- Lavt uddannelsesniveau hos moderen
- Tidligt ægteskab

Kilde: Vibeke Jakobsen & Nina Smith, "The Educational Attainment of the Children of the Danish 'Guest Worker' Immigrants."

Det er ikke ligegyldigt, hvilken uddannelse de unge tager. Vi gør de unge en bjørnetjeneste ved at lade dem begynde på uddannelser, hvor de ikke kan få job bagefter. Derfor vil regeringen styrke indsatsen for at hjælpe og vejlede de unge til et fornuftigt uddannelsesvalg.

Der er særligt behov for at styrke uddannelsen hos unge indvandrere. Færre indvandrere starter på en uddannelse, og af dem, der gør, er der alt for mange, der falder fra, eller som vælger en uddannelse, hvor det efterfølgende er vanskeligt at få et arbejde. Endvidere har unge indvandrere sværere ved at finde en praktikplads end andre jævnaldrende.

Regeringen vil derfor gøre en ekstra indsats for, at unge med anden etnisk baggrund end dansk får en uddannelse i samme omfang som andre unge. Det kan ske ved at etablere praktiske indgange til flere uddannelser og ved at genindføre mesterlæren i erhvervsuddannelserne og i social- og sundhedsuddannelserne. Og ved målrettet at styrke skolernes arbejde med at finde praktikpladser. Med mesterlæren får unge en anderledes praktisk orienteret mulighed for at få en erhvervsrettet uddannelse. Regeringen vil også gøre en ekstra indsats for, at de unge i højere grad vælger uddannelser, hvor der er udsigt til arbejde i den anden ende. Den styrkede indsats skal begynde tidligt, og regeringen vil derfor forstærke indsatsen såvel før folkeskolen, som i folkeskolen og ikke mindst i det efterfølgende uddannelsessystem.

- Hver anden af de tosprogede elever læser så dårligt, at de ikke har forudsætninger for at tage en ungdoms- eller erhvervsuddannelse.
- Af de unge indvandrere og efterkommere, der begynder på en erhvervsuddannelse, falder seks ud af 10 fra. Dermed er frafaldet meget større for unge udlændinge, end for gruppen af unge som helhed.
- 10 pct. af indvandrerne i alderen 25-64 år fra ikke-vestlige lande har fuldført en dansk erhvervskompetencegivende uddannelse - til sammenligning er tallet 66 pct. blandt danskere.
- Indvandrere og efterkommere, der tager en uddannelse, får arbejde i næsten samme udstrækning som resten af befolkningen. Næsten otte ud af 10 efterkommere med en uddannelse har et job. Og job, der svarer til kvalifikationerne.

Regeringens konkrete handlingsforslag

Det er af stor betydning, at børn, der har et andet modersmål end dansk, behersker det danske sprog allerede før skolealderen, så de kan få en god skolestart og følge med i undervisningen i samme omfang som de øvrige børn. Og det er på samme måde vigtigt, at de tosprogede børn, der går i skole, løbende støttes i deres dansksproglige udvikling.

- **Målettet sprogstimulering:** Sprogstimulering af tosprogede småbørn før skolestarten er effektiv. I folkeskolen har en evaluering af dansk som andetsprog peget på, at ikke alle tosprogede elever får den undervisning, de har krav på. Regeringen vil udvikle screeningsmaterialer til vurdering af tosprogede småbørns behov for obligatorisk sprogstimulering og til tosprogede elevers behov for støtte i dansk som andetsprog ved optagelsen i skolen m.v. Desuden udvikles test til vurdering af de tosprogede elever i skoleforløbet. Screeningsmaterialerne og testene skal sikre, at behovet for støtte i dansktilegnelsen bliver afdækket. Screeningsmaterialerne og test stilles til rådighed for kommunerne i 2006 henholdsvis 2007.

Flygtninge- og indvandrerforældre har ofte - og især hvis de kun har en kort uddannelsesbaggrund - svært ved at forstå det danske skole- og uddannelsessystem. Det betyder, at det er vanskeligt for dem at give deres børn råd og vejledning om, hvilke muligheder børnene har efter grundskolen.

- **Styrket vejledning i folkeskolen:** Alle unge skal med. Vejledningsindsatsen i folkeskolen sidste klasser skal målrettes mod de elever, der er erfaring for ikke umiddelbart starter på en ungdomsuddannelse. Tidligere og mere utraditionel vejledning skal fremmes, og forældrene skal inddrages mere aktivt heri. Initiativet iværksættes i sammenhæng med regeringens initiativer vedrørende undervisningen efter 9. klasse.
- **Mere lektiehjælp:** Regeringen vil søge satspuljepartiernes tilslutning til, at der i forbindelse med satspuljeaftalen for 2006 afsættes særlige midler til oprettelse af flere frivillige lektieordninger rundt om i landet.

De unge med anden etnisk baggrund end dansk, der nu står og skal i gang med en ungdomsuddannelse, men som ikke tidligere har fået den hjælp i grundskolen, som de burde have fået, kan have svært ved at komme ind på og gennemføre en ungdomsuddannelse. Disse unge skal også have en mulighed for at komme i gang med en ungdomsuddannelse på lige fod med andre unge.

- **Nye ungdomsuddannelsesmuligheder:** Der etableres nye ungdomsuddannelsesmuligheder i form af mesterlære, herunder trainee-forløb og forpraktik. Deltagervilkår vil blive drøftet med arbejdsmarkedets parter i mesterlæreudvalget med henblik på ikrafttræden 2006. Endvidere skal der oprettes flere rigtige praktikpladser. Regeringen vil etablere en præmieringsordning, der belønner virksomheder, der opretter ekstra praktikpladser. Ordningen træder i kraft i 2005.

Undersøgelser viser, at manglende muligheder for at få en praktikplads er en væsentlig årsag til, at frafaldet blandt unge med anden etnisk baggrund end dansk er så markant højere end frafaldet blandt danske unge.

- **Flere praktikpladser til indvandrere:** Indvandrere har sværere ved at finde en praktikplads end andre jævnaldrende. Derfor skal erhvervsskolernes praktikpladsopsøgende arbejde styrkes. Regeringen vil udvide ordningen med et særligt grundtilskud til erhvervsskoler med mange indvandrere. Tilskuddet skal øremærkes til en målrettet indsats for at fremskaffe og fastholde praktikpladser, så flere indvandrere gennemfører en uddannelse og færre falder fra. Ordningen iværksættes snarest.
- **Tilskud til skoler der skaffer ekstra praktikpladser:** Erfaringerne viser, at skolerne har sværest ved at skaffe de sidste ekstra praktikplad-

ser. Der er behov for at opsøge nye praktikpladsmarkeder og tænke i utraditionel markedsføring. Regeringen vil omlægge den eksisterende tilskudsordning til praktikpladser, således at skoler der gør en ekstra indsats vil blive belønnet herfor. Der vil blive fastsat måltal for den enkelte skole og etableret en bonusordning, der sikrer skolerne en klar tilskyndelse til en ekstra indsats, så alle unge kan få en praktikplads. Tilskuddet træder i kraft fra 1. januar 2006.

Det er vigtigt, at forældrene inddrages og ansvarliggøres i hele skole- og uddannelsesforløbet, så de kan støtte deres børn undervejs - både når det går godt, og når det går mindre godt. Mange flygtninge- og indvandrersforældre kan ofte have urealistiske forventninger til, hvilke uddannelser deres børn kan tage - og det kan resultere i forkerte uddannelsesvalg og efterfølgende frafald.

- **Forældreansvaret for de 15-17-årige skal styrkes:** Forældrene inddrages aktivt og ansvarliggøres i vejledningen af de 15-17-årige, blandt andet således at forældrene orienteres om vejledningstilbudet samt den unges uddannelsesmuligheder, og forældrene skal modtage meddelelse, hvis den unge står i risiko for eller har afbrudt en ungdomsuddannelse. Initiativet iværksættes i sammenhæng med regeringens initiativer vedrørende undervisningen efter 9. klasse.

Særligt blandt unge indvandrere og efterkommere er der en tendens til, at de efter endt grundskole ikke kommer i gang med en ungdomsuddannelse. Det går ikke. Det er et spild af muligheder for de unge og af ressourcer for samfundet. Det er derfor vigtigt, at såvel forældrene som de unge får et stærkt incitament til, at de unge fortsætter med en ungdomsuddannelse efter grundskolen.

- **Alle 15-17-årige skal i uddannelse eller job:** Unge 15-17-årige, der har forladt skolen, skal være i gang med uddannelse eller i job med et uddannelsesperspektiv. Regeringen vil omlægge børnefamilieydelsen, så den udbetales for unge 15-17-årige, der er i uddannelse eller i job med uddannelsesperspektiv. Initiativet iværksættes parallelt med initiativerne vedrørende den styrkede vejledningsindsats, jf. ovenfor.
- **Uddannelse i stedet for kontanthjælp:** Unge uden arbejde skal have en uddannelse. Vi svigter unge ved bare at give dem kontanthjælp. Regeringen foreslår derfor, at alle unge kontanthjælpsmodtagere mellem 18 og 25 år får pligt til at begynde på en relevant kompetencegivende

uddannelse, hvis de ikke har én i forvejen. Forslaget sikrer, at alle unge kommer i gang med en ungdomsuddannelse.

Unge kontanthjælp svarer i dag til SU for netop at give grobund for at begynde på en uddannelse. Regeringens forslag skal understøtte og tydeliggøre vejen til uddannelse. Hvis de unge ikke samarbejder med kommunen og søger ind på en relevant uddannelse, stopper kommunen udbetalingen af de unges kontanthjælp. Forslaget gælder kun unge, der ikke har problemer ud over ledighed, og ikke er forsørgere. Forslaget træder i kraft 1. januar 2006.

2.2. Det offentlige går foran

Den offentlige sektor har en forpligtelse til at gå foran i indsatsen for at få flere indvandrere i beskæftigelse, og der må ikke herske tvivl om, at det er et ansvar, som det offentlige tager på sig. Regeringen har allerede opstillet klare mål for ansættelse af indvandrere og efterkommere fra tredjelande i staten - og vil nu øge ambitionerne både på det statslige og det kommunale område.

Regeringens konkrete handlingsforslag:

Det offentlige har været for tilbageholdende med at ansætte indvandrere og flygtninge, der endnu ikke har de fornødne kvalifikationer til at blive ansat på ordinære vilkår. En vellykket integration forudsætter imidlertid, at der er tale om integration på alle områder - også i den offentlige sektor.

- **Flere indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande skal ansættes i den offentlige sektor:** Ud over at øge antallet af ikke-vestlige indvandrere og efterkommere i den offentlige sektor er formålet at skabe jobmuligheder, opkvalificere og nedbryde barrierer, så flere indvandrere og efterkommere får fast tilknytning til arbejdsmarkedet.
  - Det opstilles som mål, at ikke-vestlige indvandrere og efterkommere i 2007 udgør 4 pct. af de ansatte i staten. Måltallet træder i kraft straks og i løbet af 2005 gennemføres en ministerierunde med henblik på at styrke indsatsen på de enkelte ministeriområder. Endvidere vil institutionernes incitament til

at ansætte flere ikke-vestlige indvandrere og efterkommere blive styrket.

- Oprettelse af integrationsstillinger i staten vil blive udbredt efter den 80-20-model, som blev aftalt i de seneste overenskomstforhandlinger. Udbredelsen forventes igangsat efter sommerferien 2005.
- Politiet og forsvaret udgør tilsammen 30 pct. af de ansatte i staten. Derfor er det vigtigt, at indsatsen også styrkes på disse områder. Rigspolicechefen vil snarest og i løbet af 2005 iværksætte en intensiveret, målrettet rekrutteringsindsats, der henvender sig direkte til ansøgere med anden etnisk baggrund end dansk. Indsatsen vil blandt andet omfatte forberedende kurser målrettet optagelse på Politiskolen. På forsvarets område indføres fra 2006 'Forsvarets Dag' blandt andet med henblik på at øge rekrutteringen også af etniske minoriteter. Herudover undersøger forsvaret mulighederne for rekruttering af praktisk orienterede unge med anden etnisk baggrund end dansk til forsvarets korte uddannelser.
- Regeringen vil under de kommende kommuneforhandlinger søge at aftale et tilsvarende måltal på det kommunale område, således at måltallet kan træde i kraft senest primo 2006. Regeringen vil endvidere opfordre til, at integrationsstillinger også indbygges som mulighed i de kommunale overenskomster.

2.3. Kommunerne skal gøre mere for integrationen

Alt for mange indvandrere har i mange år passivt modtaget kontanthjælp. Mange har aldrig lært dansk, og mange har selv efter mange år i Danmark ikke de nødvendige forudsætninger for at kunne deltage i samfundslivet på lige fod med alle andre.

Indvandrere har sværere ved at få et arbejde end resten af befolkningen. Alligevel får rigtig mange af de indvandrere, der er længst væk fra arbejdsmarkedet, ikke tilbud om hjælp af kommunen. Der er færre indvandrere fra ikke-vestlige lande, der får tilbud om aktivering og uddannelse, end andre kontant-

hjælpsmodtagere. En mere aktiv indsats fra kommunerne er afgørende for en bedre integration på arbejdsmarkedet.

Aktivering har stort set samme positive effekt for kontanthjælpsmodtagere med andre problemer end ledighed, som for alle andre. Derfor skal det fremover være sådan, at alle kontanthjælpsmodtagere også har krav på og løbende får hjælp og aktive tilbud fra kommunen. I dag har kommunerne kun pligt til at give løbende tilbud til kontanthjælpsmodtagere, som ikke har problemer ud over ledighed.

Med regeringens forslag vil ingen længere blive overladt til at gå på passiv forsøgelse uden at få hjælp fra kommunen. Hverken dem, der har været her i mange år, eller dem, der lige er kommet. Alle skal have en ny chance. Alle vil fremover være sikret løbende aktive tilbud. Det vil i høj grad komme gruppen af indvandrere til gode, da det vil styrke deres muligheder for at få et job. På den måde undgår vi at tabe en gruppe af borgere på gulvet, der ellers risikerer at komme længere og længere væk fra arbejdsmarkedet.

De aktive tilbud skal både gives til indvandrere, der har været i landet i mange år, og nyankomne indvandrere. Fokus skal være rettet mod arbejdsmarkedet, og alle skal lære dansk hurtigst muligt. Det er ikke nødvendigt at tale perfekt dansk for at få et arbejde. Dansk skal så vidt muligt lære i kombination med et arbejde.

Det er helt afgørende for en vellykket integration, at kommunerne gør en aktiv indsats for at integrere indvandrere. Nye tal viser imidlertid, at der er stor forskel på, om der ydes en aktiv indsats for gruppen af indvandrere, og at der er stor forskel på, hvor gode kommunerne er, når det gælder om at få indvandrere og efterkommere i arbejde. Hvis alle kommuner fremover gør, som de bedste kommuner, er vi godt på vej.

- I dag har kommunerne kun pligt til at give løbende tilbud om aktivering til kontanthjælpsmodtagere, som vurderes alene at have ledighed som problem.
- Nogle kommuner vurderer, at syv ud af 10 kontanthjælpsmodtagere alene har ledighed som problem, mens det i andre kommuner kun er én ud af 10. Variationen er så markant, at den ikke kan forklares med forskelle i kontanthjælpsmodtagernes baggrund eller andre forskelle kommunerne imellem.
- Godt en tredjedel af kontanthjælpsmodtagere med problemer ud over ledighed modtager passiv forsørgelse i et helt år uden at deltage i aktivering. Blandt indvandrere på kontanthjælp er tallet højere. Højest er det for kvinder fra Libanon, Afghanistan, Irak og Somalia, hvor over halvdelen har gået et helt år uden at få tilbud om aktivering eller uddannelse fra kommunen.
- Nye tal viser, at aktivering har stort set de samme positive effekter for alle ledige, uanset om der er tale om personer med problemer ud over ledighed eller personer, der kun mangler et arbejde.

Det er ikke godt nok med så store forskelle i kommunernes indsats. Alle skal have de samme chancer og muligheder for at få et arbejde - uanset hvor i landet de bor. Kommunerne bør i langt højere grad udnytte de muligheder, de har for at hjælpe indvandrere i arbejde, og lære af andre kommuners erfaringer. Refusionssystemet skal give kommunerne et økonomisk incitament til at gøre en ekstra indsats. De kommuner, der tager opgaven alvorligt og gør en stor indsats, skal belønnes ved at få refunderet en større del af deres udgifter.

Og endelig skal betingelserne og rammerne for inddragelse af frivillige netværk forbedres. De frivilliges indsats retter sig ofte mod områder af samfundslivet, hvor det offentlige hverken kan eller skal blande sig; det sociale liv og det medmenneskelige ansvar. Mange mennesker får et arbejde gennem deres netværk og sociale kontakter, og det er netop her - i netværket og det sociale liv - at frivillige har deres styrke set i forhold til professionelle. Formidling af et arbejde gennem personlige kontakter kan gøre vejen til et arbejde både hurtigere og mere tryk. Og endelig har netværk og sociale kontakter betydning for, om de unge med anden etnisk baggrund end dansk gennemfører en uddannelse.

Regeringens konkrete handlingsforslag

På grund af den lave beskæftigelsesgrad for indvandrere og flygtninge er det helt afgørende at de ikke lades i stikken i forhold til de mange muligheder, der er, for at komme i aktivering.

- **"Ny chance for alle"**: Regeringen har sikret, at der ikke længere kommer så mange indvandrere til landet for at søge asyl eller blive familie-sammenført. Nu skal vi derfor bruge tid og kræfter på at hjælpe de mange indvandrere, der er kommet til landet tidligere, og som i værste fald har gået i årevis uden få aktive tilbud, der kunne hjælpe dem tættere på arbejdsmarkedet. Derfor går regeringen i gang med en landsdækkende indsats - "Ny chance for alle" -, hvor kommunerne tager fat i alle de kontanthjælpsmodtagere, der har gået i længere tid uden at få et aktivt tilbud. Målet med den styrkede indsats er at sikre, at alle får det tilbud, de har brug for, uanset om de skal henvises til et job, danskundervisning, jobtræning m.v. Aktive tilbud har en stor effekt, selvom man har gået passiv længe. Indsatsen, der i høj grad kommer gruppen af indvandrere til gode, løber fra midten af 2006 og to år frem og erstattes derefter af et lovkrav til kommunerne om løbende at give aktive tilbud til alle kontanthjælpsmodtagere, jf. næste forslag.
- **Alle kontanthjælpsmodtagere skal løbende have aktive tilbud**: Der skal være ret og pligt til løbende aktivering for alle kontanthjælpsmodtagere. I dag gælder det ikke for den store gruppe af kontanthjælpsmodtagere, der har andre problemer end ledighed.

Undersøgelser har vist:

- At aktivering har omtrent lige så god effekt for kontanthjælpsmodtagere med andre problemer end ledighed som for alle andre.
- At indvandrere udgør en væsentlig del af denne gruppe.
- At personer med andre problemer end ledighed i højere grad end andre går passive i længere perioder uden blive aktiveret. Det er med til at mindske tilknytningen til arbejdsmarkedet.

Derfor skal kommunerne fremover have pligt til hvert år at give ét tilbud til alle kontanthjælpsmodtagere med problemer ud over ledighed, herunder den store gruppe af indvandrere på kontanthjælp. Som for al aktivering gælder det, at kontanthjælpsmodtagerne bliver trukket i ydelsen, hvis de ikke deltager i aktiveringen. Forslaget træder i kraft fra i umiddelbar forlængelse af den landsdækkede indsats, "Ny chance for alle", jf. forslaget oven for.

Der er i dag meget store forskelle på, hvordan kommunerne håndterer integrationsopgaven. Både i forhold til de nyankomne udlændinge under integrationsloven, og de udlændinge, der har været i landet i flere år. Det gælder f.eks. i forhold til andelen, der er tilmeldt Arbejdsformidlingen. Samtidig er der - i forhold til danske kontanthjælpsmodtagere - meget større spredning i kommunernes brug af aktiveringstilbud.

Disse forskelle mellem kommunerne viser, at der er behov for at tydeliggøre og forstærke kommunernes økonomiske incitament til at sikre en effektiv indsats.

- **Kommunerne skal belønnes for en aktiv integrationsindsats - introduktionsydelse:** Regeringen vil omlægge refusionen af kommunernes udgifter til introduktionsydelse og hjælp i særlige tilfælde, således at refusionen nedsættes fra 75 pct. til for eksempel 50 pct. for nyankomne under integrationsloven. Den sparede refusion kunne finansiere en tilsvarende stigning i det resultattilskud, som i dag ydes for de udlændinge, der kommer i ordinært understøttet beskæftigelse og/eller består en danskprøve - herunder selvforsørgende familiesammenførte udlændinge. Herved forbedres incitamenterne for kommunerne. Regeringen vil desuden komme med forslag til en samlet reform af det nuværende finansieringssystem for danskundervisning og introduktionsprogrammet. Målsætningen er at forenkle finansieringen og øge kommunernes incitament til at få gennemført danskundervisningen og opkvalificeringen til arbejdsmarkedet hurtigst muligt inden for den treårige periode. Det forventes, at indførelsen af nye finansieringsregler kan træde i kraft 1. januar 2007.
- **Kommunerne skal belønnes for en aktiv integrationsindsats - kontanthjælp:** Mange ledige kommer tættere på arbejdsmarkedet og tættere på et fast job, når de får aktive tilbud fra kommunen. Regeringen

vil belønne kommuner, der yder en ekstra indsats, og give de resterende kommuner et ekstra incitament til at gå i de aktive kommuners fodspor. Kommuner, der gør en aktiv indsats, skal derfor have en større del af deres udgifter refunderet. Omvendt skal kommuner, der ikke løbende giver kontanthjælpsmodtagere tilbud om aktivering og uddannelse, have en mindre del af deres udgifter refunderet. Kommunernes refusionssatser for forsørgelsesydelse (kontanthjælp og starthjælp) bliver ændret, så ydelser i aktive perioder refunderes med for eksempel 65 pct., mens ydelser i passive perioder refunderes med for eksempel 35 pct. I dag er refusionssatsen for begge ydelsestyper 50 pct. Den høje refusion skal gælde alle ydelser under aktivering, det vil sige opkvalificering, virksomhedspraktik og løntilskud, og giver dermed både kommunerne en kontant belønning for en aktiv indsats og et incitament til at gøre mere ved integrationen. Kommunerne under ét får uændrede vilkår, da kommunernes samlede statstilskud reguleres for eventuelle mer- eller mindreudgifter i forhold til i dag. Forslaget træder i kraft den 1. januar 2006.

Danskuddannelse skal være en genvej til integration på arbejdsmarkedet og i samfundet. Det må ikke være en barriere, der forsinker og udskyder integrationen. Sammenhængen og samspillet mellem danskuddannelse og beskæftigelse skal derfor styrkes yderligere.

- **Dansk med jobeffekt:** Dansk på sprogcentre skal være en genvej til beskæftigelse. Jobguides på sprogcentre skal hjælpe udlændinge direkte i beskæftigelse, etablere jobklasser og være en samlet indgang for lokale virksomheder til danskuddannelse for jobansøgere og ansatte. Sprogcentre skal have bedre muligheder for at tilbyde udlændinge sprogpraktik i privat og offentlig virksomhed og etablere tilbud om lektiehjælp til alle udlændinge med behov herfor (sprogpraktik, jobguides på sprogcentre m.m.) Regeringen vil tage spørgsmålet op i forbindelse med satspuljeforhandlingerne for 2006.

Alt for mange indvandrere og flygtninge - både nyankomne og dem, der har boet i Danmark i en årrække - mangler de vigtige kontakter og sociale netværk, der kan være afgørende for en velintegreret hverdag på alle områder af samfundslivet. De frivillige netværk og foreninger kan spille en helt central rolle for den daglige integration i civilsamfundet, og det er vigtigt, at kommunerne i højere grad medtænker de frivillige aktører i integrationsindsatsen.

- **Frivillige familier og netværk:** Regeringen vil søge satspuljepartierne tilslutning til, at der i forbindelse med satspuljeforhandlingerne for 2006 afsættes særlige midler, der skal forbedre rammerne for, at familier, foreninger, lokalgrupper og andre kan bidrage til en god integration i lokalmiljøet af flygtninge og indvandrere.

2.4. Det skal kunne betale sig at arbejde

Vi skal som velfærdssamfund sikre, at alle får mulighed for at klare sig selv. Vi ved også, hvad det betyder for børn, at forældrene har et arbejde og er tilfredse med deres liv. Børn, hvis forældre ofte er ledige, har større risiko for selv at blive ramt af ledighed. Børn, hvis forældre lever på kontanthjælp, har større risiko for selv at komme til at leve på kontanthjælp. Børn, hvis forældre hører til den lavest lønnede del af befolkningen, har større risiko for selv at få et lavtlønsjob. Det gælder i særlig grad børn og unge med anden etnisk baggrund end dansk, hvor der er en markant sammenhæng mellem deres forældres uddannelsesbaggrund og tilknytning til arbejdsmarkedet og deres egne muligheder for at gennemføre en uddannelse. Det er en ond cirkel, som skal brydes.

Et grundlæggende princip for regeringen er, at det altid skal kunne betale sig at arbejde. Det skal vi gøre ved at give ledige på offentlig forsørgelse bedre økonomiske incitamenter til at tage et arbejde. Og ved at sikre, at de alle også reelt står til rådighed for arbejdsmarkedet.

Når man modtager forsørgelse fra det offentlige, har man pligt til at yde noget til gengæld. Ledige skal stå til rådighed for arbejdsmarkedet og skal hele tiden aktivt forsøge at udnytte de muligheder, de nu engang har for at få et arbejde. For at sikre, at ledige også reelt står til rådighed for arbejdsmarkedet, og at de hele tiden har tydelige incitamenter til at tage et arbejde, vil regeringen nu i højere grad tydeliggøre, at princippet om 'Noget for noget' også gælder for kontanthjælpsmodtagere. Regeringen vil forbedre incitamenterne for den enkelte til at tage et arbejde. Målet er, at arbejde altid skal være at foretrække frem for offentlig forsørgelse.

Samtidig vil regeringen synliggøre, at der er mange ledige job. Også job, som ikke kræver særlige kvalifikationer. Med andre ord - at der er et reelt alternativ til offentlig forsørgelse.

Regeringen vil også sikre, at kontanthjælpsmodtagere, der melder sig syge, ikke risikerer at falde ud af aktive forløb i kommunen og glide længere væk fra arbejdsmarkedet. Sygemeldte kontanthjælpsmodtagere skal have den opfølgning, de har brug for og krav på.

- Der er ca. 27.500 kontanthjælpsmodtagere, hvor ægtefællen også er på kontanthjælp. Af dem har godt 20.000 været på kontanthjælp i mere end ét år. Tre ud af fire har indvandrerbaggrund.
- Når begge ægtefæller er på kontanthjælp, skal den ene ægtefælle tjene næsten 27.000 kr. om måneden, hvis familien skal have det samme til rådighed. Regeringen indførte i 2003 et loft over kontanthjælpen. Loftet betyder at den samlede ydelse nedsættes efter 6 måneder. Men selvom der er indført et loft skal ægtefællen stadig tjene knap 22.000 kr. om måneden for at familien får mere til rådighed, hvis begge parter har været på kontanthjælp i over et halvt år.
- I 2001 var syv ud af 10 indvandrerne på kontanthjælp ikke aktivt jobsøgende eller parate til straks at tage et arbejde, jf. Rockwoolfonden.
- Hvis en kontanthjælpsmodtager udebliver fra aktivering, risikerer han eller hun at blive trukket i eller helt at miste kontanthjælpen. Der er imidlertid eksempler på, at sygemeldinger misbruges til at unddrage sig rådighedsforpligtigelse og sanktioner.

Regeringens konkrete handlingsforslag

Står man uden for arbejdsmarkedet, kan det være svært at overskue, hvor der er ledige job. Det gælder naturligvis også indvandrere og flygtninge. De indvandrere og flygtninge, der har en meget kort uddannelsesbaggrund, og som ikke har fået tilbudt opkvalificerende forløb i Danmark, opgiver måske på forhånd at søge et arbejde ud fra en forventning om, at de ikke har de fornødne sproglige og faglige forudsætninger. Det er derfor vigtigt, at de mange ledige job, hvor der ikke kræves særlige dansk kundskaber eller faglige forudsætninger, i endnu højere grad bliver gjort synlige.

- **Jobmulighederne skal være synlige:** Det danske arbejdsmarked er kendetegnet ved mange jobskift og høj fleksibilitet. Hvert år er der cirka 800.000 mennesker, der skifter job. Sidste år blev der alene slået 175.000 nye stillinger op på Jobnet.dk. Hvert syvende job krævede ingen særlige kvalifikationer. Det svarer til ca. 25.000 stillinger.

Regeringen vil lægge langt mere kraft bag formidling af alle ledige til job og vil sikre, at alle ubesatte job er synlige for de ledige.

Regeringen vil særligt synliggøre de ledige job, som ikke kræver særlige kvalifikationer. Derfor vil det nu blive sådan, at ledige kan gå direkte ind i jobnet.dk og søge efter "Job i mit område". Og de job, der kommer frem, vil være opdelt på job, der ikke kræver særlige kvalifikationer (Hotjob), og andre job.

Forslaget vil også betyde, at kommunerne, der formidler ledige job til ledige borgere, hurtigt får rigtig godt overblik over ledige job, der ikke kræver særlige kvalifikationer, og som kommunen kan opfordre ledige til at søge. Forslaget vil også være en hjælp for kommunerne i den landsdækkende indsats, "Ny chance for alle", hvor alle kontanthjælpsmodtagere skal have aktive tilbud eller formidles job, jf. afsnit 2.3. Initiativet sættes i gang i 2006.

Mange ledige indvandrere og flygtninge kan have behov for særligt tilrettelagte forløb, der kan hjælpe dem i arbejde hurtigst muligt.

- **Mere målrettet brug af virksomhedsnær aktivering til kontanthjælpsmodtagere:** Regeringen vil sammen med arbejdsmarkedets parter udvikle målrettede jobforløb, der skal hjælpe ledige hurtigst muligt i arbejde. Regeringen vil udvikle et målrettet jobforløb rettet netop mod de særlige behov, som mange indvandrere har, og som indvandrere derfor vil have særlig glæde af. Det kan for eksempel være et forløb med danskundervisning kombineret med virksomhedsnær aktivering - fx løntilskud - hvor ledige får muligheden for at vise arbejdsgiverne, hvad de kan. De målrettede jobforløb skal supplere integrationsaftalen, som regeringen indgik med arbejdsmarkedets og de kommunale parter i foråret 2002.

Regeringen vil i arbejdet med jobforløbene have tæt kontakt til arbejdsmarkedets parter og blandt andet trække på deres branchespecifikke viden, så forløbene også bliver målrettet mod brancher, hvor der er mangel på arbejdskraft. Jobforløbene skal være på plads og klar til brug samtidig med den landsdækkende indsats 'Ny chance for alle'.

Nogle virksomhedsejere, der gerne vil tage aktivt del i integrationsindsatsen og ansætte flere med anden etnisk baggrund end dansk, kan være usikre på, hvordan en mangfoldig medarbejdersammensætning håndteres.

- **Udbredelse af mangfoldighedsledelse og integrationsværktøjer til virksomhederne:** Regeringen vil til efteråret 2005 i samarbejde med 10-15 store virksomheder iværksætte et mangfoldighedsprogram, hvor udlændinge får mulighed for at opkvalificere sig gennem ansættelse på flere virksomheder. Virksomhederne modtager kurser i mangfoldighedsledelse. Samtidig vil regeringen i samarbejde med for eksempel Junior Chamber og Foreningen Nydansker videreformidle erfaringer fra virksomheder, der selv har været igennem processer med ansættelse, til andre virksomheder.

Langt hovedparten af de par, der er på kontanthjælp, er indvandrere. Og mange af dem sætter penge til ved at gå på arbejde. Det er helt afgørende, at de økonomiske forudsætninger for at tage arbejde er til stede også for dem.

- **Styrkede incitament til at tage arbejde for ægtepar på kontanthjælp:** Kontanthjælpen til gifte er afhængig af, hvor meget ens ægtefælle tjener. Hvis begge ægtefæller er på kontanthjælp, modregnes det i den ene ægtefælles kontanthjælp, hvis den anden ægtefælle får et job. Det betyder, at ægtepar, hvor begge modtager kontanthjælp, risikerer at "hænge fast" i offentlig forsørgelse. Konsekvensen er, at gifte par på kontanthjælp har et meget lille - hvis overhovedet noget - økonomisk incitament til at tage et arbejde. Det kan med andre ord reelt ikke betale sig at tage et arbejde.

Med forliget om "Flere i Arbejde" blev den hidtidige ordning, hvor et ægtepar kunne vælge, at den ene ægtefælle ikke skulle stå til rådighed mod, at kontanthjælpen til den pågældende blev erstattet af et tillæg til den anden ægtefælle, udvidet, så kommunerne i dag kan beslutte at erstatte kontanthjælpen til én ægtefælle med et tillæg til den anden, hvis kommunen skønner, at den pågældende er reelt hjemmegående. Det såkaldte ægtefælletillæg udgør knap 2.700 kr. om måneden. Men meget få kommuner bruger ægtefælletillægget - og nogle kommuner har bevidst fravalgt at bruge tillægget.

Regeringen vil sætte streg under, at princippet om 'Noget for noget' også gælder for personer på kontanthjælp. Et par, hvor begge er på kontanthjælp, har som udgangspunkt et større rådighedsbeløb end et par, hvor begge har arbejde til mindstelønnen. Hvis begge ægtefæller skal have fuld kontanthjælp i længere tid, er det kun rimeligt, at begge aktivt udnytter deres muligheder for at få et arbejde.

Derfor foreslår regeringen, at en ægtefælle, der ikke inden for en 2 års periode har haft 300 timers ordinært arbejde, automatisk betragtes som én, der ikke reelt står til rådighed med den virkning, at hjælpen til den pågældende person bliver erstattet af et ægtefælletillæg til den anden ægtefælle. Samtidig foreslår regeringen, at ægtefælletillægget sættes op med 1.500 kr. Konsekvensen er, at det økonomiske incitament til, at den ene eller begge ægtefæller får arbejde, blive væsentligt forbedret. Regeringen sikrer, at alle ledige job er synlige for de ledige - jf. forslaget ovenfor.

Forslaget vi særligt give indvandrere et bedre incitament til at tage et arbejde, da de udgør langt hovedparten af par på kontanthjælp. Det vil selvfølgelig være sådan, at ingen, der er forhindret i at arbejde på grund af sygdom eller barsel, vil blive omfattet. Forslaget vil heller ikke gælde for personer, der har så omfattende begrænsninger i arbejdsevnen, at de ikke kan varetage et job på det ordinære arbejdsmarked. Forslaget træder i kraft den 1. januar 2006.

Der kan være kulturelt betingede forskelle på, hvordan sygdom opleves. Men det er væsentligt, at det fra det offentlige gøres klart, hvad der forventes, når man sygemelder sig - nemlig at man deltager aktivt i forløbet med afklaring og behandling, så vejen tilbage til arbejdet bliver kortere.

- **Styrket opfølgning over for kontanthjælpsmodtagere, der melder sig syge:** Mange aktiveringstilbud bliver afbrudt eller helt aflyst, fordi den pågældende kontanthjælpsmodtager melder sig syg. Regeringen vil gerne sikre, at kontanthjælpsmodtagere, der melder sig syge, ikke risikerer at komme længere væk fra arbejdsmarkedet. Jo længere væk man er fra arbejdsmarkedet, jo sværere er det at komme tilbage.

Kommunerne har allerede i dag muligheder for at følge op og sanktionere sygemeldte kontanthjælpsmodtagere, der ikke deltager aktivt i at

vende tilbage. Men der er behov for at præcisere kravene til den enkelte og til kommunernes opfølgning. Kommunerne skal over for såvel kontanthjælpsmodtagere som sygedagpengemodtagere følge regelmæssigt op og udarbejde en plan for afklaring, behandling m.m. i samarbejde med læger og andre involverede. Det er selvfølgelig en forudsætning, at tilbuddene afpasses til sygdomsforløbet og til den enkeltes ressourcer. Forslaget sikrer, at kontanthjælpsmodtagere, der melder sig syge, får den hjælp og den opfølgning, de har brug for.

Det skal præciseres over for den enkelte, at det er en betingelse for at modtage kontanthjælp, at den sygemeldte deltager aktivt i forløbet med afklaring og behandling. Akkurat som en rask kontanthjælpsmodtager har pligt til at deltage aktivt i tilbud om aktivering. Forslaget betyder derfor også, at sanktionsreglerne bliver justeret, så alle sygemeldte kontanthjælpsmodtagere kan få trukket 1/3 af deres kontanthjælp, hvis de ikke deltager aktivt i at komme tilbage til arbejdsmarkedet. Forslaget træder i kraft den 1. januar 2006.

2.5. Fortsat indsats mod ghettoisering

Der er igennem de seneste mange år sket en stigende social og etnisk opdeling af det danske samfund. I visse almene boligområder har dette medført en betydelig koncentration af ressourcetsvage personer med sociale problemer og personer med anden etnisk baggrund end dansk.

- Andelen af indvandrere og efterkommere fra lande uden for Vesteuropa og Nordamerika mv. i almene boligafdelinger er steget fra 16 pct. i 1998 til mere end 21 pct. i 2002, svarende til en stigning på hen ved 30 pct.
- Andelen af indvandrere i almene boliger er nu 3 gange så høj som i befolkningen som helhed
- I de 25 pct. mest etnisk segregerede afdelinger udgør andelen af indvandrere i 2004 ca. 47 pct. svarende til en stigning på knap 18 pct. i forhold til 1998
- Størstedelen af de afdelinger, som var mest segregerede i 1998, er også de mest segregerede i 2002, men der er dog afdelinger, som i 2002 er mindre segregerede end i 1998
- Der er nu en tendens til, at indvandrere mv. spredes på flere almene afdelinger.

Andelen af arbejdsløse dvs. personer på førtidspension, kontanthjælp og dagpenge er dobbelt så høj i almene boliger som i befolkningen som helhed, men andelen er ikke steget væsentligt siden 1998. Også her er der tendens til, at de arbejdsløse spredes på flere afdelinger.

Kilde: Statens Byggeforskningsinstitut.

Det har en række uheldige konsekvenser for beboerne, der i vidt omfang isoleres i boligområderne, og som mangler mulighed for udveksling med det øvrige samfund. Specielt for indvandrere og flygtninge betyder det, at de afskæres fra nærkontakt med dansk sprog og kultur. Og det gælder ikke alene i selve boligområderne, men også i de lokale folkeskoler, daginstitutioner, fritidstilbud m.v. Og det har i særlig grad betydning for voksne indvandreres og flygtninges muligheder for at etablere netværk med danskere og for at få kontakt med arbejdsmarkedet - og dermed for deres børns muligheder for blandt andet at kunne gennemføre en uddannelse.

Områderne bliver dermed en barriere for den sociale og etniske integration. Denne udvikling er uacceptabel i et velfærdssamfund. Målet er derfor at udvikle områderne til steder, hvor beboerne kan leve et fuldt liv med alle de muligheder og fremtidsudsigter, som samfundet i øvrigt tilbyder. Samtidig er det også vigtigt at forhindre, at nye udsatte boligområder opstår, og at problemerne dermed bare flyttes frem for at blive løst.

Det kræver en helhedsorienteret indsats, hvor der spilles på mange strenge på én gang, herunder både boligsociale forbedringer, forbedringer af boliger og friarealer, forbedringer, der retter sig direkte mod at ændre beboersammensætningen i områderne, og tiltag der skaber mere åbenhed og handlekraft i boligområderne.

Med udgangspunkt i den strategi mod ghettoisering, som regeringen fremlagde i maj 2004, vil regeringen derfor fortsætte og forstærke indsatsen mod ghettoisering, ligesom regeringen i forbindelse med de kommende forhandlinger om Landsbyggefonden vil prioritere denne indsats.

Regeringens konkrete handlingsforslag

Regeringen har med de nye regler om kombineret udlejning skabt bedre muligheder for at bremse tilgangen af ressourcetsvage husstande til de udsatte boligområder. Rigtigt anvendt vil dette sammen med allerede eksisterende anvisnings- og udlejningsværktøjer efterhånden medføre en mere gennemsnitlig beboersammensætning. Regeringen ønsker at speede denne proces op og vil derfor tage følgende initiativer:

- **En hurtigere genopretning af beboersammensætningen.** Regeringen ønsker at speede denne proces op og vil derfor tage følgende initiativer:
  - I efteråret 2005 vil regeringen fremsætte forslag med henblik på at stimulere salget af ledige almene boliger i udsatte boligområder. Heri kan blandt andet indgå, at en del af salgsprovenuet kan anvendes til et løft af området.
  - For at skabe liv og arbejdspladser samt for at styrke mulighederne for lokale iværksættere vil regeringen endvidere gøre en målrettet indsats for at fremme erhverv i de udsatte områder.
  - Regeringen vil i efteråret 2005 fremsætte forslag, som indfører mulighed for, at kommuner med udsatte boligområder kan vælge at give tilskud til flytte-udgifter til ressourcetsvage beboere, der ønsker at fraflytte disse områder. I den forbindelse fokuseres der også på at fremme muligheden for klyngeud-

lejning/anvisning - dvs. at flere husstande, som ønsker at bo i nærheden af hinanden, på forskellig måde kan få sikkerhed for at kunne flytte til det samme område.

- De nuværende muligheder for at ændre beboersammensætningen synes ikke at blive udnyttet i tilstrækkeligt omfang. Regeringen vil derfor i efteråret 2005 igangsætte en informationskampagne for at øge vidensniveauet - både hos kommuner og boligorganisationer - om de muligheder, de har for at påvirke beboersammensætningen.
- Regeringen vil snarest tage initiativ til et samarbejde med boligorganisationerne og Kommunernes Landsforening om at fremme gennemsigtigheden på det almene boligmarked gennem etableringen af en ny boligportal med oversigt over mulighederne for at få en almen bolig.

Det er et vigtigt element i indsatsen mod ghettoisering, at boligområderne er tidssvarende, attraktive og socialt velfungerende - både for at kunne fastholde ressourcestærke beboere og for at kunne tiltrække en bredere kreds af boligsøgende. Regeringen vil derfor tage følgende initiativer:

- **Genopretning og kvalitetsløft.** Regeringen vil tage følgende initiativer:
  - Med henblik på at give de udsatte boligområder det nødvendige kvalitetsløft, som kan gøre områderne attraktive for en bred kreds af boligsøgende, vil regeringen i forbindelse med forhandlingerne om den fremtidige anvendelse af den almene sektors fonde afsætte midler til en renoveringsindsats i de udsatte områder.
  - Regeringen vil give mulighed for, at nedrivning i et meget begrænset omfang kan godkendes i et meget begrænset omfang som led i et samlet løft af området.
  - Regeringen vil afsætte midler på finansloven for 2006 til sociale, forebyggende samt integrations- og beskæftigelsesfrem-

mende initiativer i boligområderne, herunder til at understøtte lokale aktiviteter og ressourcer.

- Regeringen vil snarest tage initiativ til at modernisere reglerne for, hvad almene boligorganisationer kan beskæftige sig med, således at der i højere grad skabes mulighed for magnetaktiviteter, der rækker ud over boligområdet og ud mod det omgivende samfund.

2.6. Forebyggelse og bekæmpelse af ekstremisme og kriminalitet

Et mangfoldigt samfund kan være en berigelse - menneskeligt, kulturelt og økonomisk. Men det stiller samtidig store krav om fordomsfrihed, åbenhed, ligeværd, accept, respekt og tillid. Og det forudsætter, at der er tilslutning til og accept af fundamentale grundværdier. Respekt for ytringsfrihed og det enkelte menneskes frihedsrettigheder og personlige integritet skal være værdier, som alle - uanset kulturel baggrund - værner om. Dialog er afgørende for, at der kan opnås en fælles forståelse for de grundværdier, som mangfoldigheden og integrationen skal bygge på. Ytringsfriheden garanterer, at denne dialog kan foregå frit, og at alle - og ikke kun repræsentanter og talsmænd - kan bidrage og give deres mening til kende. Det danske samfund vil og skal gå meget langt for at beskytte ytringsfriheden - og dermed også retten til at være uenig og kritisk. Men denne demokratiske ret må ikke misbruges til at forhåne og fornædre andre mennesker på grund af deres køn, kulturelle eller etniske baggrund m.v. Regeringen vil under ingen omstændigheder acceptere, at personer udsættes for trusler, voldelige overgreb eller lignende, fordi de med lovlige ytringer tager del i den offentlige debat.

Visse grupper vender samfundet ryggen og respekterer ikke grundlæggende værdier om demokrati, personlig frihed, ligeværdighed, pligter og rettigheder for alle uanset køn, hudfarve og overbevisning. De seneste år har der været en stigende tendens til, at nogle unge indvandrere og efterkommere - og i visse tilfælde mindre børn - samler sig i gadebander og begår alvorlig kriminalitet m.v. Undersøgelser viser, at det i særlig grad er en tendens, som man ser blandt børn og unge i de socialt udsatte boligområder. Endvidere har der været eksempler på ekstremistisk påvirkning af skoleleverne på skoler på den københavnske vestegn og på Nørrebro. Der er tale om påvirkning og forsøg på af

hvervning børn og unge til bevægelser med holdninger, som strider mod det danske samfunds grundværdier.

Regeringen vil øge indsatsen for at styrke samfundets demokratiske værdier og for at forebygge og bekæmpe ekstremisme og kriminalitet. Indsatsen skal ses i sammenhæng med regeringens øvrige indsatser for dels at fremme uddannelse og beskæftigelse blandt indvandrere og flygtninge, dels at modvirke ghettoisering.

Regeringens konkrete handlingsforslag:

- **Bedre beskyttelse mod politiske overgreb:** Regeringen vil i den kommende folketingssamling fremsætte forslag om, at det skal anses som en skærpende omstændighed ved udmåling af straffen, hvis en forbrydelse er begået med baggrund i offerets lovlige ytringer i den offentlige debat.
- **Betinget udvisning af kriminelle indvandrere:** Regeringen vil indføre regler om betinget udvisning, som skal anvendes til at give den kriminelle en klar advarsel om, at næste skridt ud på en kriminel løbebane kan betyde, at den pågældende udvises.
- **Forebyggende og kriminalpræventive foranstaltninger:** Regeringen vil inden udgangen af juni 2005 komme med en redegørelse for foranstaltninger af forebyggende og kriminalpræventiv karakter, som kan iværksættes over for grupper af yngre personer, der giver anledning til uro og utryghed i lokalområder. Disse foranstaltninger tænkes anvendt som led i en styrket indsats over for de unge, som endnu ikke er involveret i alvorligere kriminalitet, og som vil kunne hjælpes til en kriminalitetsfri tilværelse.
- **Strategi for en forstærket indsats mod kriminelle netværk og grupperinger:** Regeringen vil ligeledes inden udgangen af juni 2005 fremlægge en strategi for en forstærket indsats mod de kriminelle netværk og grupperinger, der begår alvorligere kriminalitet. Strategien vil omfatte alle relevante netværk og grupperinger uanset nationalitet og etnisk tilhørsforhold og vil blandt andet inddrage midler og erfaringer fra den hidtidige rockerindsats, herunder blandt andet analyse af indsam-

lede oplysninger med henblik på målrettede konkrete efterforskninger, skærpet tilsyn og kontrol, en mere synlig politiindsats og et styrket samarbejde mellem alle relevante myndigheder.

Styrkelse af forældreansvaret: Forældre, som ikke lever op til deres forældreansvar, og som for eksempel ikke støtter deres børn i forhold til skolegang og i forhold til at undgå kriminalitet, skal tilbydes programmer, der skal lære dem at forstå og påtage sig deres ansvar. Forældre, som ikke lever op til konkrete pålæg, skal kunne trækkes i børnefamilieydelsen. Regeringen vil i næste folketingssamling 2005 - 2006 fremsætte lovforslag til styrkelse af forældreansvaret, der kan fremsættes i næste folketingssamling 2005-2006.